

Slik blir nettdebatten enda bedre

Slik blir nettdebatten enda bedre

Nettdebatten er viktig for demokratiet og langt bedre enn sitt rykte, skriver NRs assisterende redaktør Reidun Kjelling Nybø i en kronikk i Fædrelandsvennen.

Kronikken ble publisert i forbindelse med debatten om medieansvar på nett som ble arrangert på Mediebåten under Arendalsuka fredag. [Her finner du opptak fra debatten.](#)

Kronikken er [også gjengitt hos Journalisten.](#)

Troll, kloakk og søppel. Du blir hva du heter. Når vi bruker slike ord om debatten i kommentarfelt og på sosiale medier, stempler vi viktige kanaler for ytringsfrihet og transparens. Det er en farlig generalisering; for demokratiet, for ytringsfriheten og for muligheten for å legge til rette for en åpen og opplyst offentlig samtale.

Når ytret du deg selv i kommentarfeltene? Det spørsmålet er det mange journalister og redaktører som nøler med å svare på. Vi er ikke flinke nok til å gå inn i debatten. Går den for langt, er det enklere å stenge. Billigere også.

Selvsagt må det finnes grenser. Selvsagt skal vi ikke tillate trusler om vold mot navngitte personer. Selvsagt skal vi være obs for at et for tøft debattklima kan skremme bort viktige grupper fra samfunnsdebatten - at debatten dermed i seg selv kan være et demokratisk problem.

Redaktørforeningen får ofte spørsmål om moderering og kontroll av nettdebatter. Det er et tema som opptar våre rundt 730 medlemmer. Hvor grensen går for hva som kan passere vil variere - med type medium, geografi, tradisjon, ideologisk standpunkt og størrelse. Noen, men stadig færre, tillater anonyme innlegg. Andre krever registrering av fullt navn via facebook eller nøyer seg med en e-postadresse eller et mobilnummer. Varselknapper, stengning, utestengning, forhåndskontroll, moderering, filterprogrammer - systemene har mange muligheter, og det finnes ingen fasit for hvordan redaktørene skal ta ansvaret for nettdebatten. Men ansvar tar de. Selv om det ikke finnes et objektivt redaktøransvar på nett i norsk lovgivning. I trykte medier og etermedier har redaktøren ansvar for alt som publiseres, uavhengig av om hun har vært involvert i saken eller ikke. På nettet finnes ikke noe slikt straffeansvar. I den nye straffeloven som trer i kraft 1. oktober er heller ikke redaktøransvaret i digitale medier regulert.

Da det statlig oppnevnte medieansvarsutvalget konkluderte i 2011 mente flertallet at det objektive redaktøransvaret burde avskaffes. Det mener ikke Norsk Redaktørforening. Tvert imot ønsker vi et tydeliggjort og plattformnøytralt redaktøransvar, men et ansvar som tar hensyn til de digitale medienes særlige forutsetninger. Ansvaret handler ikke bare om redaksjonens egenproduserte innhold, men alle typer brukerskapt innhold - også nettdebatten.

Hvilke råd gir vi redaksjoner om håndtering av nettdebatten? Det viktigste er å ha et bevisst forhold til debatten. Alle medarbeiderne i redaksjonen må kjenne reglene for nettdebatten, og reglene må også gjøres skikkelig kjent for debattantene. Du skal ikke være nødt til å registrere deg som bruker for å få vite reglene for debatt. Du skal heller ikke måtte lete etter reglene.

Vær åpen om årsaken til at et innlegg blir fjernet. I undersøkelsen "Nettdebatten etter 22. juli" svarte 84 prosent av debattantene som hadde fått fjernet innlegg av en moderator, at de ikke forsto hvorfor. For at debatten skal forbedres, må deltakerne få en tydelig forklaring med henvisning til reglene for debatt.

Det er også viktig å gi tydelig informasjon om hvilket ansvar skribentene har. Selv om de i noen sammenhenger har anledning til å være anonyme, er det ikke ensbetydende med at ikke deres kontaktinfo kan bli oppgitt, for eksempel i forbindelse med rettslige prosesser.

Ofte kan en aktiv deltakelse fra redaksjonens side bidra til at man slipper å stenge debatten. Gå inn i debatten og si fra når saklighetsnivået er i ferd med å skli ut. Takk for rettelser når feil påpekes. Ikke møt kommentarer rettet mot redaksjonen med dørgende stillhet. Vær høflig, men tydelig i kommunikasjonen. Husk at beskyldninger i nettdebatten kan utløse krav på imøtegåelse jfr. Vær Varsom-plakatens punkt 4.14. Noen temaer ser ut til å utløse større grad av usaklig debatt enn andre. Derfor kan det være en løsning å vurdere forhåndskontroll eller strengere moderering på disse temaene. Ha regler for nettdebatten, men juster dem dersom du seinere ser at det dukker opp problemstillinger dere ikke har tatt høyde for.

En [undersøkelse](#) foretatt av Norsk Redaktørforening i 2013 viste at halvparten av redaksjonene hadde strammet inn praksisen i nettdebatten etter 2011. Forskning på nettdebatten etter 22. juli viser samme tendenser. Mange medier gjorde permanente endringer i tida etter terrorangrepet. Flere mente også at kvaliteten på nettdebatten ble forbedret. Men for hyppig stenging og for streng moderering kan få uheldige konsekvenser for den viktige rollen nettdebatten har. Kommentarfeltene har en viktig funksjon i samfunnsdebatten. Debattantene, myndighetene, journalistene og redaktørene har en felles interesse av at denne muligheten for å ytre seg ikke blir stengt, men tvert imot kultiveres og utvikles. Et viktig virkemiddel er å holde debatten om nettdebatten levende.

2015.08.17

Nei
Nei